

TOSAMA

Izhaja od
meseca ok-
tobra 1965.
List, ki ga
člani kolek-
tiva dobijo
brezplačno,
izhaja en-
krat meseč-
no.
Leto izhaja-
nja: XVIII

St. 8

GLASILO DELAVCEV TOSAME

avgust
1982

Gospodarjenje v prvem polletju

TOZD Saniteta

Kljub povečanim naporom pol-
letnega plana proizvodnje nismo do-
segli, ker je v drugem tromesečju
prišlo do nadaljnjih poslabšanj go-
spodarskih razmer, ki bistveno vpli-
vajo na naše poslovanje. Za planom
smo zaostali za 2 % ali za 14 mili-
jonov din.

Pretežni del zaostanka za pla-
nom predstavlja izpad proizvodnje
obližov v višini 11,5 milijonov din.
Manj kot je bilo planirano smo pro-
izvedli tudi ovojev za 2,1 milijona
(pomanjkanje preje), konfencionira-
ne gaze za 5,5 milijona (le 61,5 %
dobave iz TT Senožeče), ostalih sa-
nitetnih izdelkov za 4,7 milijona
(pomanjkanje gaze, staničevine itd.)
in vate za 6,6 milijona zaradi manj-
še vrednosti izvožene vate in okvar
na strojih v belinici in v mikalnici.

Izpad proizvodnje na posameznih
področjih smo skušali nadomestiti s
povečano proizvodnjo plenice za en-
kratno uporabo, vložkov, Bistra krp
in drugih izdelkov, vendar pa zara-
di omejenih možnosti v celoti za-
ostanka ni bilo mogoče nadomestiti,
ker je prišlo tudi do zmanjšane
povpraševanja po netkanem blagu
in smo (proizvajali) le v dveh iz-
menah.

OBVESTILO

Občinski svet Zveze sindi-
katov Slovenije daje na voljo
tri počitniške priklovice na
KRKU. Možnost korišče-
nja imajo vsi delavci, intere-
senti pa naj se prijavijo ta-
koj osebno na Občinskemu
svetu ZSS ali po telefonu št.
721-325. Cena bivanja je okoli
250 din na dan.

KOOZS Tosama

Ocena dela oddelkov v drugem
tromesečju je vendar pozitivna, saj
je bila povsod prisotna pripravlje-
nost, da se s spremembami na stro-
jih in organizacijskimi sprememba-
mi uporabi ves material in proizve-
de čim več izdelkov. Pozitivno oce-
no potrjuje tudi podatek, da smo v
prvem polletju proizvedli za 6 % več
izdelkov ob 0,6 % manjšem številu
angažiranih delavcev.

V obravnavanem obdobju se je
produktivnost povečala za 6,6 %.
Povečana stopnja je ugodna, ker
moramo upoštevati težavne razme-
re, v katerih je bila dosežena.

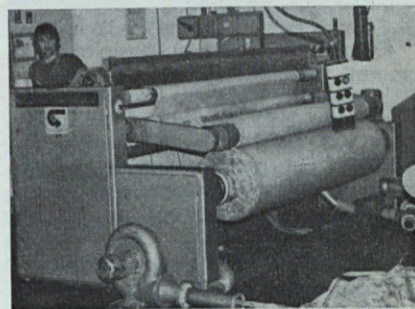
Na področju nabave ugotavljamo
izboljšanje preskrbe z domačimi su-
rovinami, medtem ko je uvoz zelo
problematičen. TOZD Saniteta je v
prvem polletju uvozila za 842.000
dolarjev, kar je za 25 % manj kot
v enakem obdobju lanskega leta.
Ker smo kljub temu proizvedli za
6 % več proizvodov, je to dokaz, da
smo uspešno uvajali v proizvodnjo
domače surovine. Predvsem je opa-
zen porast porabe domače celuloze,
prehod na lastni aluplast in pove-
čana uporaba odpadkov.

Minimalno oskrbljenost z uvože-
nimi materiali nam zagotavljajo
združena sredstva v okviru SRS, ki
jih dobivamo za zagotovitev potreb-
nega sanitetnega materiala domače-
mu tržišču. V obravnavanem obdobju

je TOZD Saniteta izvozila za
1.097.000 dolarjev izdelkov, kar je
le za 41 % planiranega izvoza. Za
predvidevanji smo zaostali vsled
spremembe režima izvoza naših iz-
delkov, ki se zdaj lahko izvozijo le
s posebnim dovoljenjem in zaradi
recesije na zahodnih tržiščih, kar je
povzročilo manjša naročila. V zad-
njem času ovira izvoz tudi nizek de-
lež ostanka deviz OZD, ker uvožena
substancia v proizvodih presega de-
lež pridobljenih deviz.

Plan prodaje pa smo kljub temu
nekoliko presegli, ker je plan izvoza
zaradi omejitve slabše dosežen.

Ponovno ugotavljamo počasno
rast celotnega prihodka od porab-
ljenih sredstev, kar pomeni, da se
nabavne cene hitreje povečujejo,
kot pa uspevamo povečati naše pro-
dajne cene. Nenehno moramo tudi
zaradi konkurenčnosti na svetovnih
trgih relativno zmanjševati lastno
ceno našim izdelkom s sistematič-
nim nadzorom nad stroški poslova-
nja, ki so že dostikrat nadzorovani
in prepuščeni posameznikom in nji-
hovi bolj ali manj razviti družbeni
zavesti.

V obravnavanem obdobju se je
zgodilo 18 nesreč pri delu. Število
nesreč se je povečalo za dva prime-
ra glede na enako obdobje pretek-
lega leta. Čeprav so bile nesreče
lažjega značaja, moram s preventiv-

no varnostno vzgojo nadaljevati, saj je vsaka nesreča manj že velik prispevek k varnosti zaposlenih. Spritno nizkega porasta dohodka je po družbenem dogovoru tudi dovoljena masa za osebne dohodke dokaj nizka. Zato smo s povprečnim osebnim dohodkom in v prvem polletju v višini 10.532 in z porastom z indeksom 126 kršitelj družbenega dogovora.

Toda izračuni kažejo, da se bomo do konca leta vbadali z družbenim dogovorom, ker bo v večji meri prisoten vpliv povečanja prodajnih cen in tudi notranji ukrepi za povečanje dohodka bodo imeli vpliv šele v drugem polletju.

Poslabšani pogoji poslovanja so povzročili, da so rezultati prvega polletja slabši, kot smo načrtovali. Če smo zadovoljni z rastjo proizvodnje in produktivnosti, pa s finančnim izidom ne moremo biti. Za izboljšanje poslovanja moramo storiti predvsem naslednje:

- analizirati asortiman in proizvajati le izdelke s primerno donosnostjo,
- razpoložljive strokovne delavce angažirati za razvojne naloge in izboljšave obstoječih tehnologij, s posebnim poudarkom na zmanjšanju uvoznih komponent v naših izdelkih,
- zaostri odgovornost za kvaliteto izdelkov in
- budneje zasledovati porabo vseh družbenih sredstev in preprečevati neracionalno trošenje.

Janez Leskovec, dipl. oec.

TOZD Filtri

Proizvodnja

V obravnavanem polletnem razdobju je znašala vrednost proizvodnje 153.925.000 din, zaostanek za planom postavljanim z gospodarskim načrtom znaša 17 %.

Pri tem velja poudariti, da je zaostanek in nedoseganje plana zlasti opazno v drugem tromesečju, ko so že nastopili napovedani, novi predpisi o prerazporeditvi ustvarjenih deviznih prihodkov.

Glavni vzroki, ki so tudi vplivali na zmanjšan obseg poslovanja v osnovni proizvodnji so:

- izvoz na Kitajsko, razen prve, manjše količine, ki naj bi veljala kot poizkusna, ni sledilo naročilo, ki glede na planiran obseg po gospodarskem načrtu zaposluje več kot tretjino celotne proizvodnje.
- Standardni, že utečeni izvoz v zadnjih letih v Turčijo, se je v tem polletju omejil samo še na zaključitev že lani sklenjenih poslov, tako, da so bile izdelane količine v zadnjih mesecih samo simbolične glede na proizvodne možnosti.
- Številne ponudbe tujim kupcem

niso bile realizirane, opaža se zapiranje tržišča za tovrstne izdelke, povečana je proizvodnja cigaretnih filtrov v državah, ki so bile do nedavnega še uvozniki teh izdelkov.

- Izvoz cigaretnih filtrov v novem deviznem režimu ne bo več mogoč, edina možnost je povezovanje z izvozniki, ki bi nam uvozili repromateriala, prevzeli končno prodajo izdelkov, mi pa vložimo domače surovine in delo.
- Dodatna proizvodnja vseh izdelkov je bila v planirani višini, vendar njen vpliv na doseganje ni bistven.

Izkoristek strojnih zmogljivosti

Za prvo polletje znaša 61,3 %, vendar v zadnjih dveh mesecih močno pada, v juniju je npr. zaradi zgoraj navedenih vzrokov znašal samo 45 %, v maju pa 51,1 %.

Povezovanje s kupci

Kljub močnemu podprtju s strani splošnega združenja tobačne industrije ni povezovanje zaživelo, zaradi zapiranja v regijske in republiške meje, delno pa tudi zaradi prehoda na lastno proizvodnjo filtrov v vseh republikah.

Predlogi o prehodu na domače surovine, povezovanje z osnovnimi proizvajalci ni podprto, ker devizna omejitev in možnosti oskrbe z uvoznimi surovinami za nekatere proizvajalce še vedno obstajajo.

Zamenjava osnovnih uvoženih surovin z domačimi je bila že kvalitativno preizkušena s strani določenih kupcev tudi potrjena, toda večina kupcev oz. proizvajalcev se s tako zamenjavo ne strinja, ker ocenjuje, da je to velik korak nazaj v kvaliteti in tehnologiji.

Produktivnost

Zaradi naštetih vzrokov produktivnost pada, ker se zmanjšuje število opravljenih strojnih ur, povečuje pa se delež ročnega ali polročnega dela.

Proces menjave

Nabava reprodukcijskih materialov je težja, občasno še povzroča zastoje (ovojni papir, embalaža).

Pri prodaji teh izdelkov je konjunktura, zato se opaža slabša kvaliteta, zlasti kartonov in tisju papirjem. Javljajo pa se tudi zahteve za devizno pokrivanje lepil, PVC folije, sukancev boljših kvalitet itd.

Prodaja dosežena v izvozu za prvo polletje znaša 2.512.840 \$, plan izvoza je dosežen s 40,3 % za ostalek za letnim planom znaša 9,7 % ob pogoju, da bo v zaostrenih možnostih potrebno ta zaostanek poleg letnega plana za drugo polletje nadoknaditi.

Domača prodaja je za 12,8 % pod planom za to obdobje, delno je temu kriva zmanjšana proizvodnja, delno pa nepriznavanje celotnega povišanja storitev predelave.

Uvoz reprodukcijskega materiala v prvem polletju znaša za 7 % manj kot v enakem obdobju lani, dosežen izvoz primerjan z istim lanskeletnim obdobjem se je povečal za 80 %. Pokrivanje uvoza z izvozom na konvertibilno področje v letošnjem prvem polletju znaša 133,5 %, kar je na določena delitvena razmerja in surovinski sestav proizvodnje mnogo premalo.

Finančni rezultati poslovanja

Finančni rezultati poslovanja za prvo polletje primerjani z lanskim obdobjem so izjemni, vendar niso odraz doseženih proizvodnih rezultatov. So poravnava in poracun vseh izvoznih stimulacij in kurznih razlik za uspešen izvoz v lanskem letu. Do polletja pa so poravnana tudi vsa plačila letošnjega izvoza.

Zaposlenost in osebni dohodki

Število zaposlenih je na dan 30. 6. znašala še 67, po gospodarskem načrtu pa je bilo za letos predvidenih deset zaposlenih več.

Izrada delovnega časa

Za obravnavano obdobje je za 1,1 % ugodnejše od lanskega letnega izkoristika, vendar 8,2 % odsotnost zaradi bolniškega staleža še vedno vzbuja skrb saj je ta podatek tudi za tekstilno branžo nad normalo in je potreben organiziranega spremljanja.

OCENA POSLOVANJA

Določene naloge so rešene delno, ker niso vzporedno rešene še ostale

nabavne, tehnološke zadolžitve ni komercialnih in finančnih učinkov. Načrtovanje še tako ozkega programa predelave in finalizacije vlaknove kot edine domače surovine je nedomiselnost, tržno slabo in neučinkovito pripravljeno in tak je tudi program predstave novih izdelkov.

Odobritev uvoza opreme in vzporedno reševanje vseh nalog zapisanih v programih DSSS, ki naj bi pripravile naloge do realizacije kasni, zaradi nepovezanosti, zaprtosti

ter nezainteresiranosti ostalih soizvajalcev.

Program TRS, razdeljen na nasilce in ostale sodelujoče je pripravljen po rokih, vendar je iz polletnih poročil razvidno, da pretežni del nalog, zlasti pomembnejših in zahtevnejših ni v obdelavi in da programi ne bodo v celoti realizirani, navkljub nujnosti domačih rešitev na tehničnem in tehnološkem področju, saj se uvozne možnosti hitro zmanjšujejo.

Cerar Franc, ing.

10. kongres ZSS

Deseti kongres Zveze sindikatov Slovenije bo 11., 12. in 13. oktobra letos v kulturnem domu Ivana Cankarja v Ljubljani. Udeležilo se ga bo 786 delegatov ter številni gostje in novinarji.

Kongres bo delal v petih komisijah, ki bodo obravnavale naslednje tematske sklope:

- Zveza sindikatov Slovenije v boju za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije na podlagi socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov
- Zveza sindikatov Slovenije v boju za odločilno vlogo delavcev v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja
- Zveza sindikatov Slovenije v boju za uresničevanje politike združevanja dela in sredstev na socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih osnovah
- Zveza sindikatov Slovenije v boju za uresničevanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih načel pridobivanja in razporejanja dohodka in čistega dohodka ter delitve sredstev za osebne dohodeke po rezultatih dela
- Politična, organizacijska ter kadrovska izgradnja in statut Zveze sindikatov Slovenije.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je že sprejel osnutek kongresnih gradiv: osnutek poročila o delu Zveze sindikatov Slovenije med 9. in 10. kongresom, osnutek

sprememb in dopolnitev statuta Zveze sindikatov Slovenije ter osnutek resolucije »Naloge Zveze sindikatov Slovenije v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih«. Kongresni dokumenti so že objavljeni kot priloge Delavske enotnosti, javna razprava o njih pa bo trajala do 15. septembra.

V »Nalogah Zveze sindikatov Slovenije v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih« so podane naloge sindikata za utrjevanje položaja delavcev v odnosih družbene reprodukcije, kot to opredeljuje ustava in zakon o združenem delu. V osnutek smo zapisali, da bo sindikat spodbujal iskanje, oblikovanje in uveljavljanje bolj učinkovitih samoupravnih načinov uresničevanja ekonomskega sistema in hkrati pospeševal razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Osnutek je dovolj konkreten za akcijo organizacij in organov zveze sindikatov na vseh ravneh organiziranosti za spreminjanje razmer in utrjevanje samoupravnega načina odločanja ter z usmerjanje sindikalnega dela v žariščne probleme naše družbe.

Javna razprava bo pokazala, ali je osnutek sklepnega dokumenta 10. kongresa dovolj mobilizacijski in ali sindikalno delo usmerja v reševanje temeljnih problemov gospodarjenja na samoupravnih socialističnih osnovah.

KOSMAČ ALBINA, delegat 10. kongresa ZSS

Albina je član republiškega sveta ZS, njena naloga pa je prenašanje informacij, predlogov iz občinskega sindikalnega sveta na republiškega in obratno. Naloge sindikata so obširne, v tem obdobju pa so bile na površju naloge kot so: socialna varnost delavcev, nagrajevanje po delu itd., skratka uresničevanje

sklepov 2. in 3. Konference Zveze sindikatov Slovenije.

Meseca oktobra bo v Ljubljani v kulturnem domu Ivana Cankarja potekal 10. kongres ZSS. Kot član republiškega sindikalnega sveta ima status delegata, kar pomeni, da se bo udeležila kongresa.

V javno razpravo, ki bo trajala do 15. septembra, so že dani kongresni dokumenti. Zato bi bilo prav, da tudi pri nas sindikat pravočasno pristopi k organiziranju javne razprave o dokumentih, da bo razprava temeljita in da se bodo na osnovi tega posredovale morebitne pripombe preko naših delegatov na občinski sindikalni svet in od tam naprej.

Skupaj sva ugotovili, da so dokumenti zelo obširni in strokovni. Seveda za tako pomembno razpravo pa je potrebna pomoč pri razlagi gradiva. Običajno smo organizirali obiske po delovnih organizacijah in tako nudili potrebno pomoč, kakor bo to organizirano za to razpravo pa trenutno še ne vem.

Dotaknili sva se tudi vloge sindikata danes v primerjavi z leti nazaj in povezavi IOOS v DO z občinskim sindikalnim svetom.

Vloga sindikata je danes povsem drugačna, kajti danes se prav tako ukvarja s stabilizacijo, gospodarjenjem, pač z aktualnimi problemi, ki nas spremljajo v spremenjenih pogojih gospodarjenja. Talko smo tudi bolj v neposrednem stiku z delavci, saj nam dana situacija nalaga skrb za socialno varnost delavcev itd.

Povezava in delo občinskega sindikalnega sveta z delom IOOS se bolj usklajuje z določenimi nalogami, ki jih dobimo od njih. Drugače pa mislim, da se v DO lotevamo bolj internih problemov.

Drčar Marta

Akcija NNNP '82

Posebna pozornost bo v letošnji akciji NNNP posvečena družbeni samozasčiti, saj kljub prizadevanjem nenehno prihaja do pomanjkljivosti, ki povzročajo veliko število žrtev in materialno škodo. Gre namreč za kritično stanje na področju požarne in prometne varnosti. Cilj akcije je v tem, da se med delovnimi ljudmi in občani zaostri odgovornost na obeh področjih, ob tem pa naj se še bolj usposobita civilna in narodna zaščita.

Kako potekajo aktivnosti v tej smeri v naši delovni organizaciji smo povprašali tov. Bizilj Franca in Kerč Franca, ki sta povedala sledeče:

BIZILJ FRANC, vodja gasilske službe:

»Največji poudarek bomo dali protipožarni varnosti. Aktivnosti namreč potekajo že skozi vse leto. Tako smo do zdaj usposobili dva NK delavca za delo v gasilski službi, na tečajih v Domžalah se redno usposabljaajo vodje gasilskih skupin, prav tako imajo gasilske enote skozi vse leto redne vaje in tekmovanja. Do akcije, ki bo v tednu požarne varnosti oktobra, nameravamo izpeljati še usposabljanje za vse članke kolektiva, saj naj bi se sleherni delavec seznanil z gasilsko kulturo in spoznal najosnovnejše ukrepe v boju zoper požar. Vedno se moramo zavedati, da je najbolj sigurna in najcenejša preventiva.

Rezultati priprav so že vidni, saj se je število začetnih požarov v primerjavi z lanskim letom precej zmanjšalo. Gasilska služba si prizadeva odkriti pomanjkljivosti v obratih, saj nalletimo na nepravilnosti, kot so: nevarna uporaba grelnih naprav, vkloppljanje kuhalnikov ipd. Večina delavcev ima razumevanje

za naša opozorila, so pa tudi trdovratni primeri.

Za akcijo NNNP v tednu požarne varnosti še nimamo določenega programa, saj samostojno ne bomo šli v akcijo v takem obsegu kot dve leti nazaj. Akcija bo potekala v republiškem merilu, naše enote pa se bodo vključile v občinsko akcijo, če bo program tako določil.

KERČ FRANC, referent za zavarovanje premoženja in SLO:

»V jesensko-zimskem času predvidevamo 20-urni tečaj prve pomoči, po občinskem programu pa tudi izobraževanje članov štaba civilne zaščite. Imamo tudi nalogo, da ustanovimo novo enoto za RBK zaščito. Kar se tiče opreme teh enot in tudi druge opreme, je le-ta zagotovljena, imamo pa prostorske težave s shranjevanjem.

V jeseni moramo izpeljati akcijo oz. dogovor o obrambnih načrtih med delovno organizacijo in krajevno skupnostjo. Skupni obrambni načrt naj bi vseboval način vključevanja enot krajevne skupnosti k zunanji in notranji zaščiti delovne organizacije.

Kaj pa lahko storimo glede cestno-prometne varnosti? Predvsem moramo opozoriti na nepravilnosti, ki jih naši delavci delajo v prometu in na opremo vozil, zlasti koles. Letos je poseben poudarek dan kolesarjem, saj je ta oblika prevoznega sredstva čedalje bolj razširjena. Naša delovna organizacija je glede prometa zelo izpostavljena, saj imamo direkten izhod na glavno cesto. Ne bi bilo slabo, če bi dokončno določili in uredili pravi prehod čez cesto.

Seveda pa bodo tudi akcije o cestno-prometni varnosti izpeljane v občinskem merilu, aktivirana pa bo narodna zaščita.

nimanje ženskega spola za proizvodnjo hlačk povečalo — moški pa so to zanimanje popestrili s pikantnimi pripombami.

Končno je bila dana zelena luč, da se hlačke lahko pričnejo izdelovati. Pripraviti je bilo treba vse podatke za EP sektor, komercialni sektor, interni standard za kvaliteto materiala, stroje in naprave potrebne za izdelavo, predvideti način pakiranja in izvedbo embalaže, kakor tudi tehnološki postopek izdelave.

Pri pripravi za proizvodnjo so sodelovale vse potrebne službe in oba TOZD-a. Hlačke se namreč izdelujejo v obeh. Kroji se še v otroški konfekciji — finalizira pa pri filterih. S šivanjem hlačk se je že pričelo, embalažo pa pričakujemo do konca julija tako, da bi prve količine lahko bile v prodaji že v mesecu avgustu. Hlačke bodo v prvi seriji bele barve in to v štirih velikostih. Z ozirom na odziv trga in njegove zahteve, pa se lahko izdelujejo tudi v nežnih pastelnih barvah in po potrebi še v večih velikostih.

Upamo, da smo z novim izdelkom ustregli ženskam, ki so na potovanjih, dopustih in tudi ostalim, ki jim praktično pakirane hlačke lahko koristijo ob vsaki priliki. Toraj deklice, dekleta in žene, preizkusite nov izdelek, da ga boste lahko ocenile in priporočile svojim znanam in prijateljicam, ki ga bodo prav gotovo z veseljem uporabljale.

Rojstvo novega izdelka

Na jugoslovanskem trgu do sedaj ni bilo možno kupiti ženskih hlačk za enkratno uporabo. Ker se v tujini že več let izdelujejo in so posebno primerne na potovanjih in na dopustih, smo se tudi pri nas odločili za proizvodnjo istih. Izdelane so iz vlaknovine (netkano blago) in ukrojene v stilu slip-a.

Rojstvo tega izdelka je bilo dolgotrajno in težko.

Izdelava prvih vzorcev hlačk, ki smo jih dali v testiranje našim sodelavkam različnih starosti in obilnosti nam je prinesla obilo mnenj in koristnih predlogov.

Rezultati testiranja so pokazali, da je potrebna sprememba kroja in materiala. Izdelalo se je še nekaj serij vzorcev hlačk v večjih dimenzijah in različnih kvalitet materiala. Vsi ti vzorci so se izdelovali v razmaku parih mesecev. Posredovani so bili v testiranje in ugotovljene pripombe upoštevane pri izdelavi naslednjih. Osvojen je bil kroj, za material pa je bil izdelan interni standard. Najkvalitetnejša vlaknovina (rožasti tisk) je bila za izdelek predraga zaradi visoke cene usluge, zato smo v standardu zajeli najprimernejšo netiskano vlaknovino.

V času izdelave vzorcev se je za-

PREDSTAVLJAMO VAM INOVACIJO:

Izdelava Aluplast kompres na stroju NOACK

Tov. Murn Maruša je opravljala delo vodja izmene konfekcije, ko je javila gornjo inovacijo.

Prvotno smo dobili aluplast kom-

prese že narezane iz uvoza in jih je bilo potrebno samo vložiti v papirne vrečke in zalepiti.

Kasneje smo dobili alu-plast komprese v navitkih. Z električnimi škarjami so jih razrezali na širino 60 cm in ročno zložili v več plasti. Zložene plasti aluplasta je bilo potrebno razrezati na knjigoveškem nožu na pasove in nato na dimenzije kompres, nakar so jih ročno vlagali v papirne vrečke. Z novim postopkom, ki ga je predlagala avtorica, je potrebno aluplast podolžno razrezati na posamezne trakove in naviti na kolute. Na stroju Noack se trakovi razrežejo na komprese in zapakirajo.

Pri uvajanju ideje v proizvodnjo je bilo nekaj težav z nabavo ustreznega papirja. Prednosti inovacije so v zmanjšanju ročnega dela, odpade faza žigosanja in nabava vrečk. Inovacija je bila vključena v proizvodnjo v letu 1981. Gospodarska korist, ki jo je imela DO po enem letu koriščenja je 68.663,42 din.

(Predsednik komisije za inovacije)
Anzi Friderik, dipl. ing.

tudi hudega. Pa vendar sčasoma vse pozabiš.»

Kot vse babice se tudi Francka že veseli, da bo imela še več časa za svojo vnukinjo.

»Velikokrat jo hčerka pripelje, zdaj bo pa lahko tudi prespala kdaj pri nas, kar zdaj ni bilo mogoče, ker je zjutraj bila služba. Stara je že štiri leta in pogrunta vse mogoče. Včasih se ji do solz nasmejemo.«

Francka se bo tudi bolj posvetila vrtu, kar je skoraj obvezna želja vseh upokoјencev.

»Seveda mi bo tudi dolgčas po sodelavcih, vsaj na začetku. Glede odnosov s sodelavkami imam same lepe spomine. V vseh letih se nisem nikoli z nikomer skregala in rada sem delala. Sicer je pa tako, kar naj bo v poduk mlajšim — če delaš, te imajo vsi radi.«

Petintrideset let dela je pustila v TOSAMI tudi **MORELA IVANKA** iz mikalnice. Predstavili smo jo že v februarški številki, ko je praznovala 50 let, zato ji ob tej priložnosti želimo, da bi bila zdrava in bi še dolgo uživala zaslužen pokoj.

Upokojitve

S 1. avgustom se je upokojila **MOČNIK FRANCKA**, ki dela v naši tovarni celih 35 let. Kot mlado dekle je 9. julija 1947 prišla na Vir. V službo bi šla že prej, vendar so doma imeli v najemu nekaj zemlje, pa je bilo tam dosti dela.

Pol leta je delala v konfekciji, 9 let pa v mikalnici na tri izmene. »Takrat smo delali vse sobote in nedelje, prost je bil en dan v tednu. Res je bilo naporno.

Leta 1955 sem se poročila. Ko je prišel prvi otrok in sem začela delati po 4 ure, sem se spet »preselila« v konfekcijo. Delala sem pri dvigalu in sem si vedno želela v ekspedit, ki je bil na mestu današnje jedilnice. Delo v ekspeditu sem dobro poznala. Tako sem zdaj v ekspeditu že 10 let. Če pogledam nazaj je bilo vse bolj strogo, cel »ših« nisi šel nikamor, posebno je bilo strogo v konfekciji. Tudi na material smo veliko bolj pazili, čeprav opažam, da je zadnje čase glede tega malo boljše, kot pred leti. Vsi se že zavedamo težke gospodarske situacije in vemo, da z malomarnost-

jo in razsipavanjem ne bomo prišli nikamor. Ne morem si misliti, da grem v pokoj. Tako hitro je minilo. Kot bi bilo včeraj, se spomnim, kako smo bile udarnice, kako se nam je šlo, da bi čim več naredili, pa kako smo gradili hišo in sem »tolkla« nadure, kar 103 sem jih imela en mesec, pa še in še. Spomini se kar vrstijo. Bilo je dosti lepega, pa

Mikalnica se bo s 1. septembrom poslovila tudi od **GLAVINAC ANKE**. Tudi ona je v tovarno prišla pred 35 leti. Drugače je Radomljan-ka, ker pa so ji starši umrli, ko je bila stara 4 leta, je živela pri teti na Viru.

»V letu 1947 nas je več prišlo na delo. Gruča petnajstletnih deklic — vse smo bile majhne in šibke — smo začele delati v konfekciji. Mojstrica Angelca se je pošalila, da ne ve, ali bi nas dala delat za mizo ali pod mizo. Sprva smo bile vse v konfekciji, potem pa so nas razporedili po drugih oddelkih.

V mikalnico sem prišla takrat, ko je bil odprt nov obrat, to je leta 1972. V začetku sem kratek čas de-

lala pri vložkih, potem pa vse do danes pri drobni vati. Moje delo je bilo večinoma ročno — saj v začetku smo vsa dela delale ročno. Sčasoma so v mikalnico prihajali novi stroji, kar je delo poenostavilo, obenem pa se je s stroji v oddelke naselil prah in hrup. To, da nimamo pravega zraka, nas zelo moti. Sistem dela se je s stroji zelo spremenil.«

Tudi Anki se zdi, da je 35 let hitro minilo.

»Sploh ne morem verjeti, da grem že v pokoj. Tu smo vse sorte doživeli. Najhujše je bilo nočno delo, ko si šel od doma, ko so drugi šli spat. Vse ostalo pa sem kar nekako prenesla.

Ko bom upokojena, bom seveda pazila vnuke, upam pa, da bom lahko več pletla, pa tudi prte rada vezem.

V mikalnici je bilo lepo delati, s sodelavkami pri Mimoseptu smo se dobro razumele in smo vedno delale v slogi. Zdajle imam tudi priliko, da povem, kako je bilo vodstvo mikalnice vedno razumevala, če sem kaj prosila, so mi radi ustregli in nikoli nisem imela težav. Za to sem jim zelo hvaležna.

CERAR JOŽE je doma iz Spodnjih Kosez pri Lukovici. V Tosami se je zaposlil pred 19-timi leti, vsa leta prej pa je delal doma na kmetiji, predvsem pa je služil kot gozdni »furman«. Leta 1960 je zelo zbolel, tako da je bil dolgo časa v bolnici.

Iz zdravstvenih razlogov, pa tudi zato, ker je bila kmetija premajhna za preživljanje številne družine, se je zaposlil. Vseh 19 let je delal kot mazalec strojev. Delo sicer ni težko, zahteva pa vso vestnost. Če se Jože spominja nazaj, je bilo veliko lažje kot danes, saj strojev ni bilo veliko. Imel je en sod olja pa 20 kg masti.

»Zdaj moraš poznati vse stroje, no, saj jih poznam. Bil sem zraven pri vseh montažah, da sem lažje potem opravljal delo.«

Zdaj, po 19-ih letih se Jože poslaavlja. Težave s hrbtenico in nazadnje še z rokami, so ga privedle do invalidske upokojitve.

»Okoli zdravnikov že dolgo hodim. Vendar mi nikoli ni prišlo na misel, da bi se moral invalidsko upokojiti. Delal sem resda že težko, vendar sem mislil, da bi šel morda na kakšno lažje delo. Upokojitev so

mi predlagali zdravniki in tako je postopek stekel. Zdaj sem star 56 let. Hotel sem delati do 60. leta in se potem starostno upokojiti.«

Slovo po tolikih letih ni lahko:

»Pogrešal bom sodelavce. Res smo se dobro razumeli. Najtežje se bom navadil na to, da zjutraj ne bo kave. Imeli smo navado, da se nas je zjutraj okoli sedme ure zbralo nekaj sodelavcev ob skupni kavici. Kavno sem vedno kuhal sam. Zdaj, ko jo je primanjkovalo, smo se zbrali kar takoj, na klepet. Za pet, deset minut. Koliko smo se presmejali! Tega bom res pogrešal.«

Kolikor mu bo zdravje dopuščalo, bo Jože delal na kmetiji, ki sicer ima na razpolago dovolj pridnih rok. »Ja, delo na kmetiji je res težko. Saj je res, da kmetije danes dobro živijo, samo koliko garanja je treba zato! Če bi se imel še enkrat odločiti, bi nikoli ne imel kmetije! Vzame ti vsak trenutek, prostega časa ni. Imel sem priliko, da bi šel kdaj na morje v številne Tosamine kapacitete, pa nikoli ni bilo časa, zmeraj je bilo kakšno delo. Kako rad bi si kdaj z družino privoščil pošten dopust, tako pa sem nekajkrat šel za dva, tri dni na morje, pa nekajkrat v toplice zaradi zdravja. To je pa tudi vse.

V prihodnje bom moral precej počivati, kot sem že rekel, bom kakšno stvar naredil na kmetiji, kolikor bom mogel. Če pa ne, bom pa za »varuško« svojim vnukom.«

Lubinič Marjana

Življenje teče

4. avgusta je petdeset let dopolnila tovarišica **MARIJA ČRNIC**, sicer Belokranjčanka iz okolice Adlešičev. Leta 1955 je prišla v Šmarco in se zaposlila v Induplati.

»V Jaršah sem delala 4 leta, potem pa sem se poročila. Ko so prišli otroci sem namreč ostala doma. Sin je bil bolehen, zato se naslednjih 10 let nisem zaposlila. Ko pa so otroci zrastle, sem se odločila, da grem zopet v službo.

V Tosami sem zdaj že 12 let, od leta 1970. Najprej sem šla na privajanje v konfekcijo, kjer sem delala razna dela. Kmalu pa sem »pristala« pri mavčevih ovojih in tu sem še danes. Delam na stroju. Delo ni naporno, vpeljem ovov v stroj z mavcem, po nekaj metrih se stroj ustavi, nakar vpeljem nov ovov in tako naprej. Nič težkega torej, vendar je bilo v začetku precej hudo zaradi prahu. Ampak z leti se človek vsega privadi. Vsaki dve leti imamo sistematski zdravniški pregled zaradi škodljivosti prahu. Eni pravijo, da je mavčev prah škodljiv, drugi spet, da ne. Je pa vsekakor nadloga. Jaz sem že večkrat imela zaradi tega težave z grlom, kjer se mi od časa do časa nabere mavčni strdek in ga je treba odstraniti. To res ni prijetno.

Vendar pa mi je v tovarni všeč. Rada delam, samo če lahko. Zgodi se namreč, da nobenega materiala ni, pa to rešujemo na razne načine. Vzamemo dopust ali pa gremo na druga dela v konfekcijo. Da bi prisilno ostale doma, se še ni zgodilo, k sreči.«

Tako nam je povedala Marija, ki je sicer velika ljubiteljica rož. Ima jih poln vrt, saj se delo z njimi po prašnem okolju v tovarni prav priče.

Oo njenem prazniku ji iskreno čestitamo.

Novo v zakonodaji

Zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Ur. l. SFRJ 23/82).

Sklep o uskladitvi pokojnin z gibanjem povprečnih življenjskih

stroškov (Ur. l. SFRJ 35/82).

Odlok o predmetih, količinah in vrednostih, za katere veljajo pri uvozu blaga carinske ugodnosti (Ur. l. SFRJ 37/82).

Vajenci nekoč in danes

Star latinski izrek pravi — časi se spreminjajo in mi z njimi. To še kako drži, čeprav mlajši tega ne občutimo posebno, starejši pa vedo povedati, kako težko se je včasih živelo in delalo, pa so kljub temu imeli čas in smisel za veselje. Tudi delovni pogoji so bili po osvoboditvi težki, način dela precej drugačen od današnjega. Pa pogledjmo na praktičnem primeru to situacijo! V tem članku smo vam sklenili predstaviti prvega vajenca v mehanični delavnici, njegove spomine na vajeniško dobo — Franca BELCIJANA in za ilustracijo spremembe — zadnjega vajenca v mehanični delavnici Silva RUSJANA, kajti z novim Zakonom o usmerjenem izobraževanju vajencev v klasičnem pomenu ni več, so pa zdaj naprej le štipendisti. Belcijan Franc je začel leta 1946. Direktor Kocančič ga je sprejel za vajenca, ko je bil star 14 let in nekaj mesecev čez.

»Najprej sva bila v mehanični delavnici le dva — mojster in jaz. Mojster je bil izredno strog in je imel zelo starokopitne nazore. Po njegovem se je moral vajenec lotiti prav vsega. Jaz sem se šel učiti za strojnega ključavničarja, vendar mi mojster pri praktičnem delu ni veliko pomagal. Stežka sem ga pripravil, da bi mi kako stvar pokazal. Večkrat sem cel dan nosil vodo v parni kotli, ki je ogreval tovarno, pogosto sem ga moral tudi čistiti, kar ni bilo lahko. Seveda sem redno čistil tudi našo delavnico. Le-ta je bila temna, brez oken, napol opuščena. Ko sem prišel v tovarno, se je ravno pripravljala nova delavnica, svetla, z okni na strehi, sicer pa izredno ozka in dolga. Zaradi oken na strehi smo bili ob deževju ne-

malokrat mokri, tako da kljub novim prostorom delovni pogoji niso bili bistveno boljši. To je bilo na kraju, kjer so danes filtri. Tudi tehnologija je bila izredno skromna, edina dobra stvar je bila stružnica, ki je bila takrat ena najnovejših in še danes dela. V glavnem pa je bilo delo ročno, imeli smo en vrtnalni stroj, en varilni aparat na plamenško varenje in kovaško ognjišče.

Malo je bilo domačega orodja, saj smo si pri Zajcu na Viru sposojali električni varilni aparat. Težko je bilo tudi, ker je bila samo ena stružnica, dostikrat smo se spri, kdo bo delal na njej. Nože za stružnico smo kovali sami, danes pa jih ima vsak strugar preko sto. Tudi izdelava zobnikov je bila naporna — okrogel postružen predmet smo premerili s šestilom, da smo dobili ven zobnik. In še bi lahko našteval.

Do leta 1947, to 1 leto, sva bila z mojstrom sama. On je bil zelo grob človek in se me je večkrat brez razloga tudi fizično lotil. Zelo ga je motilo moje sodelovanje na mladinski delovni akciji Sežana-Dutovlje, kjer sem bil med počitnicami. Lahko rečem, da je bilo v takem vzdušju prav moreče delati, saj nikoli nisi vedel, ali prav delaš ali ne. Nekoč, ko sem delal udarniško, sem na nedeljo temeljito počistil delavnico. Naslednji dan je bilo pa hudo, češ, le kaj imaš na nedeljo opraviti v delavnici! In tako naprej, še bi lahko našteval. Po letu 1947 se je začela delavnica širiti in takoj je bilo boljše. Po letu 1949, ko je mojster (ne želim ga imenovati) odšel iz tovarne, pa je bilo sploh v redu.

Leta 1951 smo se preselili v prostor, kjer je zdaj priročno skladišče in garderoba. Tam smo ostali do leta 1979. Tudi tovarna se je začela širiti, kajti imeli smo zastareli strojni park. Ko še ni bilo vzdrževalcev, smo večino del na strojih opravili ključavničarji. Uvajanje k novim strojem je bilo težko, vendar smo se sčasoma kar navadili.

Polg rednega dela smo po pogodbi delali tudi nove stroje. Prva sta bila vložkarski in pletilni stroj, za katerega je pobudo dal direktor Pogačnik. Čeprav smo stroj kopirali, ni bilo enostavno. Delali smo po 4 nadure na dan, tako da smo z delom končali v dobrih 6 mesecih. Ti stroji, ki smo jih izdelali doma, so potem tekli še leta in leta, dokler jih ni zamenjala modernejša tehnologija.

Pri vložkarskem stroju smo sodelovali Gaberšek, Bernot in jaz, pri pletilnem pa Križnar, Stupica in Svetlin. Izdelavo teh novih strojev bi lahko štel za inovacije, čeprav to morda ne spada vanje. V

tistem času kakšnih »pravih inovacij« sploh ni bilo. Priprave smo delali na nedeljo, ko smo razdirali nemške stroje, merili in prerisavali dele. Vse smo delali brez sodelovanja strojnih tehnikov in risarjev.

Ce se tov. Belcijan spomni nazaj pravi — »Ja, kot noč in dan. Če se samo spomnim ročnega piljenja in žaganja tudi do 100 mm debelega železa, pa gonje, če sem zažagal postrani. Stoprocentna je razlika od takrat, ko sem se jaz začel učiti pa do zdaj, ko zadnji vajenec končuje. Danes ni treba nič pometati, včasih se očistijo stroji, pa je. Zame, kot vajenca, pa takrat ni bilo ure. Pospraviti je bilo treba po končanem delu, čeprav si potem moral ostati do treh ali celo štirih v tovarni.

V šolo sem hodil 3 leta in sicer v 1. letnik trikrat tedensko, v 2. in 3. letnik štirikrat tedensko — po končani službi.

Delal sem do enih, zadnje leto pa do dvanajste ure. Šola se je začela ob drugi uri pa do šestih ali sedmih.

Moram povedati še to, da smo mi, starejša generacija, vzgojeni v smeri varčevanja, predvsem zaradi revščine in pomanjkanja. Shraniti smo morali še tako staro matico ali vijak. Morda sem prav zaradi take vzgoje vedno stremel k izboljšanju in racionalni porabi materiala. Moje vodilo je, da se moraš v poklicu marsikdaj znajti in paziti, da ne ponavljaš istih napak, ker se tako izogneš odvečnemu delu.

Franc Belcijan je sodeloval tudi v samoupravnih organih in kot mladinec pri mladini. Bil je predsednik mladinske organizacije, ko se je vrnil od vojakov je bil v delavskemu svetu, pa v sindikalnem odboru, v ekonomskih in delovnih enotah. Zdaj je član delavske kontrole.

»Ob koncu bi rad še naštel vse, ki so se izučili ključavničarskega poklica v naši delovni organizaciji. V 36-ih letih se jih je nabralo kar 36, povprečno vsako leto po eden, čeprav jih je kakšno leto prišlo več, drugo spet manj: Belcijan Franc, Križnar Peter, Mezek Niko, Trček Marjan — ni končal, Kočar Peter, Bernot Janez, Škrjanc Milan, Stupica Franc, Požar Anton, Kerč Miha, Semeja Edi, Dolinšek Ciril, Banko Janez, Svetlin Vinko, Strmšek Jernej, Avbelj Janez, Lončar Viktor, Prašnikar Anton, Arnuš Anton, Merkužič Marjan, Siketič Drago — ni končal, Videmšek Andrej, Pavlič Ivan, Andrejka Miha, Svetlin Marjan, Cerar Franc, Arnuš Franc, Capuder Lojze, Cerar Marjan, Morela Stane, Breznik Andrej, Peterka Tone, Rems Janez, Cerar Marko, Rožič Zdravko, Rusjan Silvo.«

Zadnji vajenec v pravem pomenu te besede pa je v naši mehanični delavnici Rusjan Silvo, ki pravkar končuje tretji, zadnji letnik.

V TOSAMO je prišel leta 1979

kot delavec v tkalnici. Sprva na šolo ni mislil, vendar ga je prijatelj navdušil za poklic mehanika. Zato se je odločil, da napiše vlogo na delavski svet. Vloga je bila ugodno rešena.

»Tako sem začel hoditi v šolo v Domžalah. Prvi letnik mi je šel malo težje, kasneje pa je steklo, tako da sem drugi letnik izdelal z dobrim, tretji pa s pravdobrim uspehom. Mogoče je k temu pripomoglo tudi moje izredno veselje do tega poklica. Šola traja od septembra do junija, potem pa se začne praksa v delovni organizaciji. Med prakso lahko izkoristimo 30 dni dopusta. Zdaj sem končal tretji letnik, avgusta pa imam še maturo. Dobivam tudi mesečno nagrado, s katero sem zadovoljen in je kar dobra, če se primerjam s sošolci po drugih delovnih organizacijah.

Delo v TOSAMI mi je zelo všeč in nameravam tu tudi ostati. V šoli moram reči, da mi je teorija veliko dala. Spoznaš lastnosti materialov, postopke obdelave, stroje, tako da potem pri praktičnem delu niso brez podlage. V tovarni sem naletel na veliko razumevanje, saj so mi sodelavci, posebej pa mojstra Gaberšek in Belcijan, veliko pomagali in me marsičesa naučili. Dosti sem bil zraven pri montaži strojev, delal sem na stružnicah, če so bile le-te proste. Seveda spada k delu tudi čiščenje delavnice in strojev. Nikoli se mi to ni zdelo poniževalno. Zakaj le? Še v šoli so nam vedno govorili, da je osnova dela s tem, da znaš pospraviti delovno okolico in očistiti delovne naprave.«

Tov Belcijan je povedal, s kakšnimi stroji so v mehanični začeli. Kako pa je danes?

»V delavnici imamo veliko strojev in dobrega orodja, dovolj za potrebe take delovne organizacije kot je Tosama. Sodeloval sem že pri izdelavi stroja za posteljne predloge in za mletje lesovine. Dosti dela je treba, da sestaviš nov stroj, vendar ko začne delovati in če v redu obratuje, je ves trud poplačan.

Delo tu ni težko, je pa izredno zanimivo. Kar se tiče dela v proizvodnji, popravljamo samo večje okvare, z manjšimi opravili vzdrževalci. Sodelujemo pa seveda pri vsaki montaži novih strojev. Delam z veseljem in se učim nove stvari, kar mi ob pomoči takih sodelavcev res ni težko.«

bilov, namen, način razporejanja med uporabnike, odgovornosti uporabnikov in vzdrževanje teh vozil.

— Sprejme se Navodilo o uporabi kontrolnih ur z naslednjimi priporočili:

- za vsak izhod je potrebna dovolilnica
- navodilo začne veljati z dnem, ko bodo postavljene kontrolne ure.

Pripombe se morajo uskladiti s 6. in 20. členom Navodila o uporabi kontrolnih ur.

— Sprejme se Pravilnik o pospeševanju inovatorstva v DO Tosama z upoštevanjem dopolnil, ki se nanašajo na:

- definicijo izuma, kamor spadajo načela, pravila, znanstvena odkritja in računalniški programi,
- pravico do odškodnine izumitelju, ki ne more biti daljša od zakonsko določene,
- odškodnine, nadomestila in nagrade, ki se letno izplačajo tudi izvajalcem inovacije in sicer v višini 25 % od avtorskega plačila za inovacijo

— avtorje inovacijskih predlogov, ki imajo pravico do priznanja, ki se podeljuje ob prazniku Tosame.

— Sprejme se predlog osnov za izračunavanje deleža OD glede na delovno učinkovitost za leto 1982 in velja s 1. 6. 1982 dalje, ki je bil v 15-dnevni javni razpravi. V času javne razprave je na omenjeni predlog prispela pripomba iz vlakovinskega oddelka, ki je bila umestna in sprejemljiva, zato je že vnešena v Tabelo IV, ki je sestavni del Poslovnika.

Pripombe tkalnice ovojev in sanitetne konfekcije, ki se nanašajo na predlog osnov za izračunavanje OD glede na delovno učinkovitost, bodo dodatno vnešene v Tabelo IV. Komisija za nagrajevanje naj s posebno pozornostjo obravnava oddelke, ki ne dosegajo osnov za izračunavanje OD glede na delovno učinkovitost.

Pri primerjavi našega Poslovnika o izračunavanju OD za leto 1982 z Družbenim dogovorom je bilo ugotovljena razlika edino pri povračilu stroškov za službena potovanja v tujino. Uskladitev se glasi:

Dnevnice za službena potovanja v tujino se določajo v višini enaki II. skupini dnevnic, ki se priznavajo zveznim upravnim organom in zveznim organizacijam. Dnevnice so za vse delavce Tosame enake.

Izjemoma pa se delavcu lahko prizna tudi dnevnic za službeno potovanje zmanjšana za 30 % in izdatki za prenočišča v hotelu, če je po nalogu za službeno potovanje navedeno, da bodo priznani stroški za prenočišče v hotelu po predloženih računih, vendar v takem primeru stroški prenočevanja ne smejo presegati 70 % pripadajoče dnevnic.

— Sprejme se poročilo o gospodar-

S se samoupravnih organov

SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE

— Sprejme se Samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju med DO Tosama in DO TRAK Mengeš ter aneks k sporazumu. S tovarno Trak Mengeš sodelujemo že vrsto let pri preskrbi z njihovimi proizvodi za potrebe naše proizvodnje.

— Sprejme se Samoupravni sporazum o dolgoročnem poslovnem sodelovanju med DO Tosama in DO Teol Ljubljana ter aneks k sporazumu. Sporazum se sklepa z namenom združevanja sredstev, medsebojnega usklajevanja planov in pospeševanja izvoza. Po določenih sporazuma se Teol zavzuje, da bo našo DO oskrboval s tekstilnimi pomožnimi sredstvi. O količini in drugih pogojih se

bosta podpisnici dogovarjali letno z aneksi.

SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

— Pravilnik o amortizaciji osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe se daje v 15-dnevno javno obravnavo, zaradi uskladitve z novimi določili Zakona o amortizaciji. Spremembe so nastale predvsem v:

- uvodnem delu Pravilnika
- osnovah za obračunavanje amortizacije
- stopnjah za obračunavanje amortizacije
- amortizaciji sredstev skupne porabe

— Navodilo o uporabi službenih avtomobilov se daje v 15-dnevno javno obravnavo. V tem aktu so določene vrste službenih avtomobilov,

jenju v DO Tosama in ukrepi za izboljšanje stanja IN UKREPI ZA IZBOLJŠANJE POSLOVANJA, KI SE DOPOLNIJO ZA NALOGO, da je potrebno v DO klasificirati vse vrste odpadkov. Vsi odgovorni vodje dela so dolžni skrbeti, da se v smeti ne vozijo odpadni materiali, katere je možno uporabiti v naši proizvodnji. Ravno tako pa je potrebna večja aktivnost pri seznanjanju in vzgoji delavcev o uporabnosti in pomenu predelave odpadkov.

Skupni delavski svet bo ob vsakem tromesečju pri obravnavi periodičnega obračuna obravnaval tudi poročilo o realizaciji ukrepov za izboljšanje stanja. Ukrepi za izboljš-

šanje stanja so ob enem tudi naš stabilizacijski program.

V zvezi s poročilom o ugotovitvah neurja z dne 29. 6. 1982 so bili sprejeti sklepi, ki jih je sprejel Komite za SLO in DS. Problematiko v zvezi z nastalo škodo in odgovornostjo naj obravnava Delavska kontrola DSSS in Skupna delavska kontrola. Ugotoviti je treba, katere kritine v DO imajo tak naklon, da ob večjih neurjih puščajo vodo in v kolikor je možno, naj se preureditve takih streh vnesejo v plan investicij v prihodnjih letih.

Vse zgoraj omenjene sklepe je sprejel skupni delavski svet na svoji zadnji redni seji.

Silva Mežnar

ZAHVALE

Ob boleči izgubi ljube mame Marije Hribar, se vsem sodelavkam in sodelavcem iz Expedita iskreno zahvaljujem, za spremstvo do njenega poslednjega doma, darovano cvetje, izreke sožalja in denarno pomoč.

Enaka zahvala tudi osnovni organizaciji sindikata za dana finančna sredstva.

Nada Pišek

V spomin

3. julija smo se poslovili od našega upokojenca **CERAR MIHE**. Pokojnik se je rodil v jeseni 1903. V svoji rani mladosti je pomagal staršem z vsemi svojimi močmi. Kot marljiv in vreden kmečki fant se je izučil poklica in si ustvaril družino, v kateri se mu je rodilo pet otrok. V letih gospodarske krize je moral vložiti vso svojo sposobnost, da je njegova družina lahko normalno živela. V letih vojnih strahot se je izkazal kot zaveden slovenski domoljub, ki je svoj patriotizem izkazal s tem, da se je leta 1942 aktivno vključil v NOB, v kateri se je z ramo ob rami boril s soborci vse do osvoboditve leta 1945.

Po končani vojni se je vrnil domov in si iskal delo pri različnih zasebnih delodajalcih. Vendar tako delo ni bilo v skladu z njegovim nazorom, tako da se je leta 1951 zaposlil v takratni Vati. Le-ta je bila v tistih časih na pragu preporeda, delovne razmere pa so bile, gledane z današnjega vidika, težke.

V tem obdobju je pokojnik dal od sebe vse, da bi tovarna dobila trdne temelje za kasnejši razvoj in gospodarski uspeh.

Po krajši prekinitvi se je Miha ponovno zaposlil v Vati leta 1957 in v njej ostal vse do upokojitve leta 1961 na delovnem mestu vratarja. Skromno, vendar iskreno izzvenjajo naše besede zahvale za trud, ki ga je vložil v to, kar njegovi nasledniki imamo.

Večkrat je kot upokojenec s ponosom opazoval razvoj Tosame, saj je vedel, da je k temu razvoju dal svoj delež.

Za njegovo bogato delo in sado-ve tega dela mu izrekamo iskrena hvala!

5. julija, pa smo se poslovili od mladega **MILANA CERARJA**, delavca v ekspeditu.

Spominjamo se ga kot dobrega in vestnega delavca. Še dober mesec in vrnil bi se med sodelavce, ki so že pričakovali, da bo odslužil svoj vojaški rok. Bolestno je odjeknila vest, da je odšel od nas v svojem 20. letu, poln življenske moči in mladostnih idealov, v času, ko naj bi si začel graditi lastno življenje.

Bil je vesel fant, vedno pripravljen na šalo, tudi v trenutkih največjih delovnih naporov. Sodelavci, ki se ga bomo vedno spominjali, smo mu hvaležni za njegovo delo, pogrešali bomo njegovo prijazno besedo, saj smo ga v kratkem času, ki ga je preživel med nami, vsi vzljubili.

Ob nenadni in težki izgubi našega dobrega očeta

JANEZA PRAŠNIKARJA

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem iz oddelka mikalnice, tkalnice širokih tkanin in sodelavcem iz DSSS za darovano cvetje, izrečena sožalja in denarno pomoč namesto venca. Hvala tudi OOSZ za finančna sredstva.

Posebno pa se zahvaljujem vsem, ki ste našega očeta spremljali na njegovi zadnji poti.

sinova Tone in Jože
hči Marija Ravnikar

Ob tragični in boleči izgubi našega nadvse ljubljenega sina in brata

MILANA CERARJA

se prisrčno zahvaljujem delovni organizaciji TOSAMA za pozornost, ki smo jo bili deležni v naših najtežjih trenutkih. Iskrena zahvala njegovim ožjim sodelavcem iz ekspedita, članom IGD ter sindikalni organizaciji za izreke sožalja, poslednje cvetje in finančna sredstva. Hvala tudi oktetu TOSAMA za ganljivo odpete žalostinke, kakor tudi govornikom za globoke in pretresljive besede slovesa. Posebna zahvala pa vsem številnim sodelavcem TOSAME, ki so bili prisotni pri pogrebu, posebno pa gasilcem za svečano spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vsem skupaj še enkrat iskrena zahvala, saj smo iz vaše pozornosti spoznali, da ste imeli našega MILANA resnično radi.

vsil njegovi

Morda vas zanima

Delavec krši delovno obveznost, če ne ravna po sklepu večine delavcev temeljne organizacije, ki so se odločili, da bodo delali na prosto soboto in OD vplačali v solidarnostni sklad (solidarnostne, stabilizacijske sobote).

Delavec, ki dela polovični delovni čas, ni upravičen do 30-minutnega dnevnega odmora.

Ukrep prenehanja delovnega razmerja se lahko izreče za hujšo kršitev delovne obveznosti, čeprav taka kršitev ni opredeljena v samoupravnem splošnem aktu kot kršitev, za katero se lahko izreče tak ukrep, če je bil s to kršitvijo moten delovni proces v DO.

Zaposlitev pred 15. letom starosti se ne šteje v pokojninsko dobo.

Ljubitelji gledališča

Mestno gledališče Ljubljansko bo od 6. do 16. septembra vpisovalo abonmaje in sicer:

- za abonente, ki že imajo abonmaje od 6. do 14. septembra vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure po določenem razporedu
- za nove abonente vsek redov pa 16. septembra od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Program za igralno obdobje 1982-83 je sledeč:

- D. Smole:
Antigona — drama
- Ž. Petan:
Obrekovalnica, gledališki komedijski omnibus
- I. Brešan:
Hudič na filozofski fakulteti, politična groteska
- Ö. Horwath:
Kazimir in Karolina, ljudska igra
- C. Goldoni:
Grobijani, komedija
- A. Wesker:
Caritas, igra

Osebne vesti

Rojstni dan praznujejo od 12. 8. do 11. 9. 1982

TOZD SANITETA

Mikalnica

Burja Marija 17. 8., Cerar Marta 15. 8., Cerar Franciška 27. 8., Košak Kristina 16. 8., Kralj Mojca 31. 8., Kramar Majda 21. 8., Kvas Ivana 22. 8., Kveder Leopoldina 1. 9., Morela Emilija 17. 8., Pervinšek Janez 18. 8., Pirnat Ivanka 14. 9., Murič Rozalija 8. 9., Pivk Marija 1. 9.,

Otroška konfekcija

Bela Ljudmila 13. 8., Povirk Vida 19. 8., Marinček Marija 13. 8., Vehovec-Pichler Terezija 25. 8., Rems Ljudmila 4. 9., Stanojevič Lilijana 29. 8., Urbanija Irena 9. 9.,

Sanitetna konfekcija

Birk Stanislava 20. 8., Piliček Olga 21. 8., Poljanšek Marija 1. 9., Popovič Radmila 3. 9., Rode Biserka 2. 9., Stupica Franc 5. 9., Zmrzlikar Ljudmila 26. 8.,

Tkalnica ovojev

Bernot Antonija 9. 9., Černivec Ljudmila 28. 8., Gajič Ana 12. 8., Kerč Jože 5. 9., Svetlin Darko 25. 8., Vrenjak Marija 6. 9.,

Pripravljalnica

Arnuš Rozalija 28. 8., Mihelčič Ivan 30. 8., Peterka Marija 26. 8., Rode Janez 25. 8.,

Avtomatska tkalnica

Potočnik Avgust 26. 8., Prisljan Kristina 18. 8.,

Belilnica

Čebulj Janez 6. 9., Sevšek Jernej 15. 8., Pele Marjan 9. 9., Planinc Peter 5. 9., Udovč Avgust 16. 8.,

Vlaknovinski oddenek

Gorenc Vojko 2. 9., Meglič Franc 28. 8., Planinc Janko 28. 8.,

Vodstvo sanitete

Drčar Marta 5. 9.,

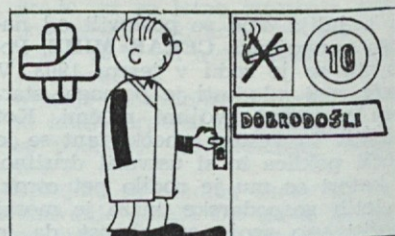
TOZD FILTRI

Baloh Zorislava 16. 8., Bernot Rozalija 29. 8., Ocvirk Antonija 13. 8., Udovč Marija 21. 8., Ravnikar Marija 8. 9., Tomažič Stanko 9. 9., Volmajer Marinka 6. 9.,

DSSS

Bizilj Franc 30. 8., Jerin Miha 9. 9., Lubinič Marjana 20. 8., Pivec Peter 2. 9., Peternel Edvard 8. 9., Zalokar Janez 25. 8., Černivec Vesna 5. 9., Ferlič Cilka 6. 9., Mavrin Slavka 1. 9., Zajc Silva 14. 8., Dolinšek Jože 30. 8., Sever Janez 20. 8., Pižmoht Janez 29. 8., Jeretina Matija 3. 9., Aleš Marija 15. 8., Pišek Nada 21. 8.

PRIŠLI V DELOVNO ORGANIZACIJO

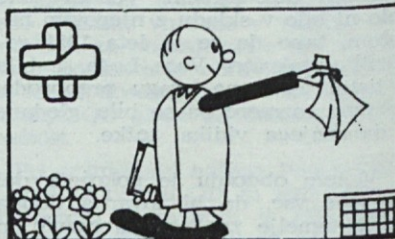

Anžlin Danijel — tkalnica širokih tkanin

Kos Miroslav — PO

Sušnik Marko — Pomožni obrati

ODŠLI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE

Birk Tatjana — sporazumno
Peternel Greti — upokojena
Majdič Pavla — upokojena
Toman Dana — upokojena
Vrhovec Zvonko — v JLA
Dolinšek Saša — sporazumno
Cerar Jože — inv. upokojen
Weis Zdenka — sporazumno
Podbevšek Matilda — upokojena
Pust Ivanka — upokojena
Jančar Vida — upokojena
Ristič Slavka — upokojena
Brodar Nežka — upokojena
Ravnik Marija — sporazumno
Urbanija Martina — sporazumno

RODILI SO SE:

Miklič Moniki — sin
Planinc Janku — sin
Anžlin Danijelu — hči
Lebar Martinu — sin
Tomažič Olgi in Stanetu — hči
Repnik Marinki — hči

POROČILI SO SE:

Račič Sonja por. VODLAN
Lamberšek Nives por. PREGLJ
Cerar Vanda por. SKOK

ZAHVALA

Sodelavcem in sodelavkam iz tkalnice ovojev se pristočno zahvaljujem za spominsko darilo, delovni organizaciji pa za knjižno darilo, ki sem ju dobila ob mojem odhodu v pokoj.

Kolektivu pa želim mnogo delovnih uspehov kakor tudi delovnih navad.

Križman Štefka

Uredniški odbor:

Majda Štempihar — korektor,
Marta Drčar, Marjan Poznič,
Sonja Rode, Silva Mežnar —
blagajnik, Ivanka Ogorevc,
Marjan Hafner, Stane Toma-
žič, Friderik Anzi, dipl. ing.,
Vida Vodlan, Tone Stare —
— fotograf, Marjana Lubinič
dipl. iur. — glavni urednik.

Naklada: 1200 izvodov

Tisk: Papirkonfekcija Krško

Nagrade

Z nagradno križanko iz prejšnje številke ste imeli predejšnje težave, zlasti s krajevnim imenom (RAKA), reko v Sibiriji (OB) in španskim narodnim junakom (CID). Prejeli smo 22 rešitev, od tega samo 5 pravih.

Žreb je namenil srečo naslednjim reševalcem:

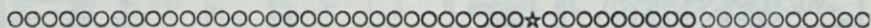
1. nagrada: OSOLIN Dušan — nabavna služba

2. nagrada: KOSIRNIK Marjeta —
laboratorij

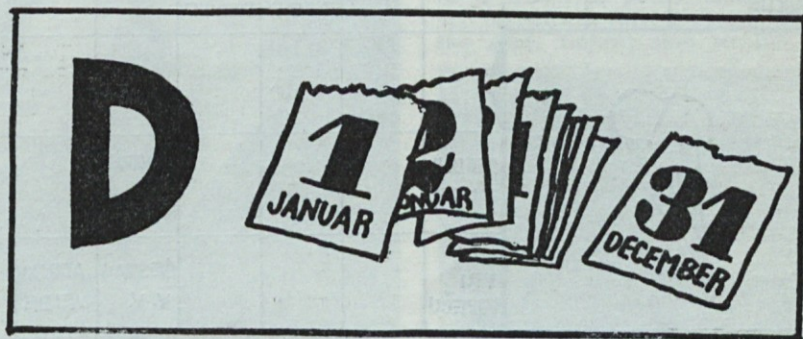
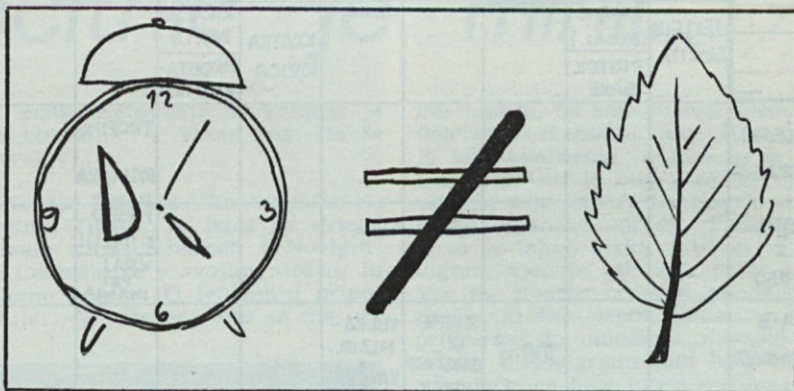
3. nagrada: KOVAČ Jaka — tkalnica širokih tkanin

Čestitamo!

Pravilna rešitev: maskota, nogomet, Ob, Raka, dva, žogar, klop, Arp, Irak, Peru, kom, Cid, Dob, otava, ps, A, L, Tara, šlep, up, si, arij, lira, TR, TK, jezero, aloa, ataman, gol.

Za razvedrilo

Prijeten dopust vam želi
uredniški odbor

Nagradna križanka

GLASBENI INSTRUMENT		OTREBLJEN SVET	NAZIV	GLAVNO MESTO JEMENA	PODZEMNI VODNIK		MANUŠA POŠKODBA (prezmeček)	ŽENSKO IME	
		MESTO V DALMACIJI	KAMELI SOROD. ŽIVAL	METAL. OROŽJE V AMERIKI			PIJACA MORNARJEV	DEVEŽIL. PLJACA	LJUBLOV. Ž. IME
JEKLENA ZASČITA	TOVARIS (UKRAJ.) PRITOK SAVE	KRATKA IGRICA	IGRALNA KARTA	NEDOTA- KLJIVOST	AFRIŠKA ŽIVAL	SLOVEN. GLEDALEČ STANE...	AVT. OZ. KRAJ	REKA NA POLOPUHEZ	PREDLOH
OČESNI ZDRAVNIK				TROPSKA DVIJALKA				VRSTA IGRF NA GREČO	ONLAPEN HERO-DEN
IGRA Z ŽOGQ				MESTO V ITALIJI	KRAJ PRI IHANU				
LAIB KONRAD	100m ²	ZVER IZ DRUŽINE MAČK	VOLKA-NIZIR. KAVČUK				DVOJINI ZAGIB TKANINE	KAREL HINTER	
DRŽAVNA BLAGAJNA		NOČNA PTICA	POLJSKA DENAR. ENOTA		SVETLO ANGLE-ŠKO PIVO	DEL STOPALA	GLOBOKA MEZAVIEST KAČA	VELIKANKA	
GLAVNO MESTO FRANCJE		RUSKA BALERI-NA	PAVLOVA	ZDRAVIL. RASTLINA	DARILO		BRVNSCH-VICH LEON	DEBELA PALICA	
		DSEBNI ZAIMEK			TOVARNA V KAMNIKU		GEOM. POJEM	VZKLIK PRI BIKOBOD-BAH	
KRAJ PRI POREČU				ŠESTAVA V. V.	ADRIAN VELDE		INDU-STRIJ. RASTLINA		

Ime

Priimek

Oddelek